

تغییر ملاک‌های عشق: چالش عشق در رویارویی با مدرنیته

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۳/۰۳

کد مقاله: ۲۸۸۶۶

اسداله بابایی فرد^۱، محمد طهماسبی نادری چگنی^۲

چکیده

در جهان قبل از انقلاب صنعتی، عشق به مثابه تابویی در مقابل ارزش‌ها و هنجارهای جامعه تلقی می‌شد و عامه مردم نه تنها از این حیث نمی‌توانستند عاشق شوند، بلکه درک درستی هم از عشق نداشتند. اما پس از انقلاب صنعتی به علت تغییراتی که این انقلاب به وجود آورد، سطح دستمزد افراد بالاتر رفته و در نتیجه پول برای افراد معنای خاصی پیدا کرد. نتیجه این فرایند دستیابی افراد به سطوحی از رفاه بود که خود نیز منتج به درک عشق و عاشقی شد. پس از انقلاب صنعتی و با رشد شهرنشینی فردیت و آزادی‌های فردی رشدی روزافزون به خود گرفتند، تا جایی که ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی جای خود را به فردیت دادند و در نهایت این فرایند اجازه عاشق شدن را به افراد می‌داد و افراد می‌توانستند برخلاف جوامع قبل از انقلاب صنعتی روابط خود را نه صرفاً بر ازدواج که بر عشق نیز بنا نهند. در این پژوهش با نمونه‌گیری هدفمند سه فیلم غرور و تعصب، ولنتیان غمگین و من قبل از تو مورد بررسی و تحلیل کیفی قرار گرفته شد. نتیجه این تحلیل ادعای مبنی بر تأثیر پول و ثروت بر عاشق شدن را تأیید می‌کند، به شکلی که در دوران اولیه‌ای که عامه نیز می‌توانستند عاشق شوند عشق، یک عشق کامل است، یعنی ویژگی‌های مثلث عشق استرنبرگ را کمابیش و بدون عامل دیگری دارد. اما با فاصله گرفتن از سال‌های اولیه انقلاب صنعتی، ملاک‌های دیگری بر عاشق شدن تحمیل شدند که عبارتند از پول و جذابیت جنسی. بنابراین، برای عاشق شدن و اثبات عشق به معشوق مهمترین راه، روی آوردن به خرید انواع کالاها و خدمات است. اما در ادامه ملاک دیگری نیز بر عاشق شده افزوده می‌شود به نام جذابیت جنسی؛ یعنی فرد برای آن که عاشق شود یا افرادی را عاشق خود کند، باید از نظر جنسی جذابیتی مسحورکننده داشته باشد.

واژگان کلیدی: عشق، انقلاب صنعتی، مصرف‌گرایی، عشق مدرن، مثلث عشق، مدرنیته

۱- دانشیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه کاشان (نویسنده‌ی مسئول) babaeifardm@kashanu.ac.ir

۲- کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی دانشگاه کاشان